

**REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI TRGOVAČKI SUD
REPUBLIKE HRVATSKE
ZAGREB**

URED PREDSJEDNIKA SUDA

**Broj: 7 Su-55/08
Zagreb, 19. lipnja 2008.**

**PRAVNA SHVAĆANJA
prihvaćena na sjednici sudaca VTS RH od 19. lipnja 2008.**

A. PARNIČNI I OVRŠNI POSTUPAK

1. U parnicama u kojima je tužitelj Republika Hrvatska, a u kojima se zahtijeva utvrđenje ništetnosti ugovora sklopljenog između trećih osoba, stranke tog ugovora kao tuženici imaju svojstvo jedinstvenih suparničara.

Kad Republika Hrvatska, zastupana po nadležnom državnom odvjetništvu, u zaštiti imovinskih i drugih prava u sudskom postupku zahtijeva utvrđenje apsolutne ništetnosti određenog ugovora, nadležno državno odvjetništvo zastupa Republiku Hrvatsku u javnom interesu koji je sadržan u djelovanju takve deklaratorne odluke prema svima u istom odnosu, dakle, odluka bi djelovala i prema onima koji nisu obuhvaćeni tužbom (kojima nije omogućeno sudjelovanje u parnici). U takvoj bi situaciji valjalo ispitati, kroz ocjenu procesnopravne legitimacije koja u sebi sadrži i uvjetno ocjenjivanje djelovanja odluke koja bi se imala donijeti, postoji li procesna legitimacija tražiti da se provede parnica u kojoj bi se imala donijeti odluka koja bi djelovala i prema onima koji nisu obuhvaćeni tužbom.

Takvom bi tužbom svi sudionici konkretnog odnosa, koji nisu obuhvaćeni na aktivnoj strani, morali biti obuhvaćeni na pasivnoj strani – kao tuženici. Dakle, kada se uvjetno ocijeni (radi se o ocjeni procesnopravne, a ne o ocjeni građanskopravne legitimacije) kako bi donesena odluka, iako deklaratorna, djelovala apsolutno, upravo zbog takvog djelovanja (javnog interesa) je potrebno da su svi sudionici tog (istog) odnosa stranke u postupku (na aktivnoj ili pasivnoj strani).

2. Za odlučivanje u sporu radi utvrđenja prava suvlasništva u bračnoj stečevini na poslovnom udjelu stvarno je nadležan općinski sud.

Bračna stečevina je obiteljsko-pravni institut uređen odredbama Obiteljskog zakona (»Narodne novine«, broj 116/03, 17/04, 136/04 i 107/07) definiran kao „imovina koju su bračni drugovi stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili potječe iz te imovine“. Imovinski odnosi bračnih drugova prosuđuju se prema kriteriju suvlasništva bračne stečevine („Bračni drugovi su u jednakim dijelovima suvlasnici u bračnoj stečevini, ako nisu drukčije ugovorili“).

Tužbeni zahtjev usmjeren na utvrđenje da je poslovni udjel bračna stečevina, nije zahtjev o raspolaganju članstvom i članskim pravima u trgovačkom društvu. Pojam raspolaganja članstvom i članskim pravima podrazumijeva dragovoljno raspolaganje vlasnika poslovnog udjela otuđenjem ili opterećenjem bilo ugovorom sa stjecateljem ili na koji drugi način.

U parnici u kojoj je tužbeni zahtjev usmjeren na utvrđenje kako je poslovni udjel bračna stečevina, sud neće odlučivati o raspolaganju članstvom u trgovačkom društvu, već primjenom propisa obiteljskog prava, poglavito Obiteljskog zakona, utvrđivati je li poslovni udjel prema zakonu bračna stečevina. Za suđenje o takvom zahtjevu nije izričito, prema pravilu izuzetka, propisana stvarna nadležnost trgovačkih sudova te je za suđenje o takvom zahtjevu, prema odredbi članka 34. stavak 2. Zakona o parničnom postupku, stvarno nadležan općinski sud.

3. Rok od šest mjeseci za postavljanje zahtjeva za naknadu štete, propisan stavkom 1. članka 273.a Zakona o trgovačkim društvima prekluzivan je i ima se računati od dana zaključenja glavne skupštine.

4. Prijedlog stranke za oslobođenje od plaćanja sudske pristojbe uz koji nije priložena propisana potvrda o imovnom stanju, nije prijedlog s procesnim nedostatkom zbog kojeg bi ga bilo zakonito odbaciti.

Prema odredbi članka 14. stavak 2. Zakona o sudskim pristojbama (»Narodne novine«, broj 26/03 – pročišćen tekst) kojom je propisan postupak za oslobođenje od plaćanja sudske pristojbe, potvrda o imovnom stanju koju izdaje Porezna uprava Ministarstva financija predstavlja dokaz o osnovanosti podnesenog prijedloga. Podnesen prijedlog bez odgovarajuće potvrde nije nepotpun prijedlog, već bi se moglo raditi o neosnovanom prijedlogu.

Prije meritorne odluke o osnovanosti podnesenog prijedloga sud je dužan stranku pozvati radi davanja izjave na sudski zapisnik o svom imovnom stanju i imovnom stanju svoga supružnika, u kojem će pozivu sud predlagatelja pozvati i na prilaganje propisane potvrde o imovnom stanju koju nije priložio uz prijedlog. Tek nakon toga će sud, slijedom poduzetih radnji predlagatelja, meritorno odlučiti o ne/osnovanosti podnesenog prijedloga za oslobođenje od plaćanja sudske pristojbe.

5. Za provedbu ovrhe na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave izdanog od strane javnog bilježnika kojim je ovrha određena na drugom predmetu, a ne na tražbini po računu kod banke ili na stalnom novčanom primanju, mjesno je nadležan sud koji bi bio mjesno

nadležan za provedbu ovrhe da je ovrha na tom predmetu određena od strane suda na temelju ovršne isprave.

Odredbom članka 33.b Ovršnog zakona propisana je isključivost mjesne nadležnosti određene Ovršnim zakonom. Sud od kojeg je zatražena provedba sudske ovrhe s osnove članka 252.h stavak 1. tog Zakona na svoju mjesnu nadležnost pazi po službenoj dužnosti (članak 20. stavak 2. Zakona o parničnom postupku u svezi s člankom 19. stavak 1. i člankom 33.b Ovršnog zakona), u slučaju u kojem nije mjesno nadležan provesti ovrhu, proglasit će se mjesno nenadležnim i nakon pravomoćnosti tog rješenja ustupiti predmet mjesno nadležnom sudu za provedbu ovrhe.

6. U slučaju kad pri pokušaju pljenidbe nije zatečen ovršenik te nisu nađene ni njegove pokretnine, ovrhovoditeljev zahtjev sudu da naloži ovršeniku podnošenje prokaznog popisa svoje imovine je osnovan.

Odredbom članka 16.a stavka 2. Ovršnog zakona nije propisano kako je pretpostavka za utvrđenje činjenice da se nisu našli predmeti ovrhe na kojima bi se ovrha mogla provesti to da je na ovršenikovo adresi pronađen sam ovršenik.

7. Sud će obustaviti ovrhu po čl. 14. st. 2. Ovršnog zakona ako ovrhovoditelj ne uplati predujam u roku koji mu je sud odredio, nego to učini po proteku određenog mu roka.

Ako je ovrhovoditelj prije protoka određenog mu roka podnio prijedlog za produljenje roka, sud ne može obustaviti ovrhu prije nego što pravomoćno odluči o tom prijedlogu.

Pravna sigurnost i pravna disciplina idu u prilog obustavi ovrhe u navedenom slučaju budući da, ako drži kako neće moći pravodobno uplatiti predujam, ovrhovoditelj može, prije isteka roka, tražiti produljenje roka primjenom odredbe čl. 111. ZPP-a u vezi s čl. 19. st. 1. OZ-a.

B. STEČAJNO PRAVO

1. Litispendencija u stečajnom postupku

U slučaju višestrukog predlaganja otvaranja stečajnog postupka nad jednim dužnikom nadležni sud će provesti odgovarajući postupak po prvom zaprimljenom prijedlogu.

U kasnije zaprimljenim prijedlozima će postupak prekinuti (čl. 213. u vezi s čl. 12. ZPP-a te čl. 6. SZ-a) do pravomoćnosti odluke o prvom zaprimljenom prijedlogu, jer je pravomoćnost rješenja o prvom prijedlogu prethodno pitanje za ocjenu dopustivosti svih kasnijih prijedloga.

Ako povodom prvog zaprimljenog prijedloga nadležni sud pravomoćno otvori stečajni postupak nad dužnikom, odbacit će sve kasnije zaprimljene prijedloge za otvaranje stečajnog postupka.

Ako prvi zaprimljeni prijedlog bude pravomoćno odbačen ili odbijen, sud će nastaviti postupak po prvom sljedećem zaprimljenom prijedlogu.

Na odgovarajući način sudovi će postupati i u međunarodnim stečajnim postupcima uvažavajući pravilo „prvog suda“.

Obrazloženje:

Stečajni postupak je postupak generalne ovrhe koji se provodi nad ukupnom imovinom stečajnog dužnika, a stečajnom zapljenom obuhvaćena je cjelokupna dužnikova imovina, zbog čega nad jednim stečajnim dužnikom (nad imovinom) nije moguće voditi više istovremenih insolventijskih postupaka. Doseg jedne stečajne odluke održava se na sveukupnoj dužnikovoj imovini, pa čak i na one njezine dijelove za koje se u vrijeme vođenja postupka nije znalo da postoji.

Uočena je praksa prvostupanjskih sudova prema kojoj se odbacuju svi kasniji prijedlozi, pozivom na pravila ZPP-a o litispendenciji. Takva praksa izražena je i u pojedinim odlukama VTS RH. Međutim, postoji i suprotna odluka prema kojoj bi odbacivanje kasnijih prijedloga, pod pretpostavkom da prvi prijedlog nije pravomoćno prihvaćen, dovelo do toga da su svi kasniji vjerovnici onemogućeni u zaštiti svojih prava. Opravdano se ukazuje i na pitanje rokova za pobijanje dužnikovih pravnih radnji.

2. Obustava postupka po čl. 208. SZ-a

Primjenom odredbe članka 208. SZ-a moguće je obustaviti stečajni postupak samo u stečajnim postupcima koji se vode nad dužnikom pojedincem.

Obrazloženje:

Prema dosadašnjem tumačenju odredbe članka 208. Stečajnog zakona, kao i prema dosadašnjim odlukama Visokog trgovačkog suda (PŽ-7810/05 i PŽ-4067/07) tu je odredbu moguće primijeniti samo u onim slučajevima kada se stečajni postupak provodi nad imovinom dužnika pojedinca. U međuvremenu u jednoj od odluka ovog suda izneseno je drugačije stajalište iz kojeg bi se moglo zaključiti kako je moguće primijeniti odredbu čl. 208. SZ-a i na druge subjekte nad kojima se provodi stečajni postupak (pravne osobe, osiguravajuća društva).

Odredba čl. 208. SZ-a glasi: "Stečajni postupak će se obustaviti na prijedlog dužnika ako bude pruženo jamstvo da dužnik nakon obustave neće biti nesposoban za plaćanje ili prezadužen. Prijedlog je dopušten samo ako se nepostojanje stečajnoga razloga učini barem vjerojatnim."

Razlozi za predloženo stajalište (o primijenjivosti odredbe čl. 208. SZ-a samo na dužnike pojedince) proizlaze iz sljedećeg :

U čl. 208. SZ-a propisane su dvije pretpostavke koje je potrebno ispuniti za donošenje odluke o obustavi stečajnog postupka zbog naknadnog nestanka stečajnog razloga: 1. da postoji prijedlog dužnika i 2. da je takav prijedlog dopušten. Dopuštenost prijedloga zakonodavac uvjetuje time što mora biti učinjeno barem vjerojatnim nepostojanje stečajnog razloga jer ako takve vjerojatnosti nema prijedlog ne bi trebalo niti razmatrati. Osim toga da bi se postupak obustavio potrebno je pružiti i jamstvo da dužnik nakon obustave neće biti nesposoban za plaćanje ili prezadužen.

Prema odredbi članka 89. SZ-a otvaranjem stečajnog postupka prava tijela dužnika pravne osobe prestaju i prelaze na stečajnog upravitelja, dok kod dužnika pojedinca otvaranjem stečajnog postupka prelaze na stečajnog upravitelja samo prava dužnika pojedinca na upravljanje i raspolaganje imovinom koja ulazi u stečajnu masu. Iz navedenog se može zaključiti da bi jedino dužnik pojedinac mogao biti taj koji, nakon otvaranja stečajnog postupka nad njegovom imovinom, može podnijeti prijedlog da se postupak obustavi pod gore navedenim pretpostavkama (dakle, ako učini vjerojatnim nepostojanje stečajnog razloga i ako pruži jamstva da nakon obustave neće biti nesposoban za plaćanje ili prezadužen).

Nameće se pitanje može li to biti i stečajni upravitelj koji po prirodi stvari takva jamstva ne bi mogao pružiti, s obzirom na „ulogu” koju ima u stečajnom postupku i na cilj toga postupka – skupno namirenje vjerovnika unovčenjem i podjelom njegove imovine (čl. 2. SZ-a). Postupanje stečajnog suda po prijedlozima stečajnog upravitelja, odnosno njegova ovlaštenja za podnošenje pojedinih prijedloga tijekom stečajnog postupka SZ-om su određeno propisana, dok je zakonodavac člankom 208. pravo na podnošenje prijedloga dao jedino dužniku, pa se nameće pitanja zašto i u tom slučaju nije ovlastio stečajnog upravitelja na podnošenje takvog prijedloga ako je pri tom mislio na sve stečajne dužnike. Niti kako ne treba zanemariti mogućnost podnošenja stečajnog plana.

I odredba članka 210. SZ-a koja propisuje postupak u povodu prijedloga za obustavu (radi se o prijedlozima iz čl. 208. i 209. SZ-a) ukazuje na zaključak da je zakonodavac mislio upravo na dužnika pojedinca i u slučaju iz čl. 208. iako to nije izričito naglasio (kao u odredbi čl. 209.). Ovo stoga što je stavkom 2. čl. 210. SZ-a propisana dužnost stečajnog suca prije donošenja odluke o prijedlogu za obustavu i iz čl. 208. i iz čl. 209. SZ-a, saslušati i predlagatelja i stečajnog upravitelja, a i odbor vjerovnika (ako je osnovan).

I o učinku obustave postupka sud je dužan obavijestiti dužnika, stečajnog upravitelja i članove odbora vjerovnika (čl. 211. st. 1. SZ –a i u tom slučaju na odgovarajući način primjeniti i odredbe čl. 196. st. 2. SZ-a o objavi rješenja i o dostavljanju rješenja odgovarajućim upisnicima), dok je posljedica donošenja odluke o obustavi postupka da (obustavom) dužnik ponovno stječe pravo na slobodno raspolaganje stečajnom masom, dakle ponovno stječe ona prava koja je otvaranjem stečajnog postupka izgubio a tiču se njegove imovine (imovine koja je činila tu stečajnu masu).

Kod pravnih osoba na stečajnog upravitelja nisu prešla samo prava na upravljanje i raspolaganje određenom imovinom (kao kod stečaja na dužnikom pojedincem) nego sva ona prava koja su imala prijašnja tijela dužnika pravne osobe a koja prava su otvaranjem stečajnog postupka prestala. Ta su tijela dužnika pravne osobe otvaranjem stečajnog postupka prestala postojati (brisana su iz sudskog registra), a njihovu je ulogu u cijelosti preuzeo stečajni upravitelj pa kako je posljedica obustave postupka po čl. 208. ponovno stjecanje prava na slobodno raspolaganje stečajnom masom postavlja se pitanje tko bi preuzeo raspolaganje stečajnom masom kada je u pitanju pravna osoba (naime ne postoji

način da se ponovno “osnaže” brisani organi uprave te pravne osobe). Da li bi takva prava u tom slučaju mogla pripasti osobama koje imaju udjele u pravnoj osobi kada je odredbom čl. 195. SZ-a izričito propisana dužnost stečajnog upravitelja da svakoj osobi koja ima udjela u dužniku pravnoj osobi dade onaj dio viška, na koji bi imala pravo u slučaju likvidacije izvan stečajnog postupka.

Konačno i odredba članka 212. st. 2. SZ-a, koja mogućnost izjavljivanja žalbe u slučaju kada sud odbije prijedlog iz čl. 208. i 209. daje samo dužniku, upućuje na zaključak da je odredba čl. 208. SZ-a primijenjiva samo u stečajnim postupcima koji se vode nad dužnikom pojedincem, a ne i nad dužnikom pravnom osobom.

3. Troškovi unovčenja stvari iz čl. 164. SZ-a

Troškovi unovčenja stvari iz članka 164. Stečajnog zakona su (stavak 2. članka 170. SZ-a), osim troškova koji su u vezi s prodajom (procjena nekretnine, oglas o prodaji, itd.), i svi drugi troškovi koji izravno terete prodanu stvar.

Troškovi koji nisu u izravnoj vezi s unovčenjem stvari na kojima postoji razlučno pravo, ali su kao opći troškovi nastali radi cjelokupne stečajne mase, namiruju se iz cijene postignute prodajom stvari razmjerno vrijednosti stvari na kojoj postoji razlučno pravo u odnosu na ostalu stečajnu masu i namiruju se u okviru troškova unovčenja stvari iz čl. 164. SZ-a (stavak 2. članka 170. SZ-a).

Obrazloženje:

U slučaju prodaje stvari stečajnog dužnika na kojoj postoji razlučno pravo u stečajnom postupku prvenstveno se namiruju troškovi unovčenja stvari iz čl. 164. SZ-a, a nakon toga troškovi utvrđenja tražbine. Obveza namirenja troškova unovčenja tražbine proizlazi iz odredbe stavka 3. članka 164. a SZ-a i odredbe stavka 2. članka 170. SZ-a. Obveza namirenja troškova utvrđenja tražbine proizlazi bi iz odredbe stavka 1. članka 170. SZ-a.

U slučaju prodaje stvari stečajnog dužnika na kojoj postoji razlučno pravo u ovršnom postupku ne postoji obveza plaćanja troškova unovčenja koji su ranije plaćeni kroz obračun troškova ovršnog postupka sukladno stavku 1. članka 164.a SZ-a, te u ovršnom postupku ustegnute troškove stečajni sudac neće obračunavati. Preostali troškovi unovčenja (kao razlika troškova unovčenja nastalih u ovršnom i stečajnom postupku) moraju se utvrditi, te ustegnuti od iznosa dobivenog od ovršnog suda. Nakon toga, stečajni sudac će od iznosa dobivenog od ovršnog suda namiriti troškove utvrđenja tražbine.

Međutim, u praksi se pojavio problem identifikacije troškova unovčenja. Nadalje, stalne prijemore izaziva uvjet iz druge rečenice stavka 2. članka 170. SZ-a – ako su stvarno nastali troškovi znatno niži ili viši odrediti će se u stvarnoj visini.

Prema stavku 2. članka 170. SZ-a, troškovi unovčenja stvari iz čl. 164. SZ-a određuju se paušalno u iznosu od 5 posto od utrška. Ako su stvarno nastali troškovi znatno niži ili viši odredit će se u stvarnoj visini.

Prema jednom tumačenju pojam - unovčenje propisan stavkom 2. članka 170. SZ-a predstavlja samo troškove koji su u izravnoj vezi s postupkom unovčenja tj. s postupkom prodaje stvari stečajnog dužnika. Prema tom tumačenju, u te bi troškove ulazili primjerice: troškovi procjene, troškovi oglasa o prodaji, troškovi poreza na promet itd. Ostali troškovi koji nisu u izravnoj vezi s prodajom nekretnine ne bi predstavljali troškove unovčenja.

Ovom se stavu prvenstveno može prigovoriti nepravičnost, jer privilegira razlučne vjerovnike na teret stečajnih vjerovnika, ali i tretira stečajni sud ovršnim organom razlučnih vjerovnika.

Stečajni su vjerovnici u odnosu na razlučne vjerovnike ugroženiji otvaranjem stečaja nad dužnikom. Postavlja se pitanje razloga radi kojih bi samo stečajni vjerovnici snosili zajedničke troškove stečajnog postupka (npr. trošak nagrade stečajnog upravitelja, osiguranja stečajnog upravitelja i sl.), a razlučni vjerovnici koji se namiruju iz imovine stečajnog dužnika, koja je stečajna masa i za koju stečajni upravitelj jednako skrbi (i odgovoran je za propuste) ne bi snosili troškove koji su u izravnoj svezi s unovčenom imovinom.

Prema drugom tumačenju, troškovi su unovčenja ne samo troškovi koji su u izravnoj vezi s prodajom (procjena nekretnine, oglas o prodaji, itd.) nego i svi drugi troškovi koji izravno ili u odgovarajućem omjeru (u odnosu na drugu imovinu koja ulazi u stečajnu masu), terete prodanu stvar.

Naime, u stečajnom postupku stečajni je upravitelj s jednakom dužnošću i bez ikakve diskriminacije dužan skrbiti o cjelokupnoj imovini stečajnog dužnika koja ulazi u stečajnu masu. Skrb o imovini je skopčana s troškovima od kojih neki terete određene stvari, a drugi troškovi terete cjelokupnu stečajnu masu. Teško bi bilo braniti stav prema kojem bi pojedini troškovi koji su u isključivoj vezi s određenom stvari stečajnog dužnika na kojoj je zasnovano razlučno pravo teretili troškove stečajnog postupka, dakle, umanjivali stečajnu masu i smanjivali šanse za namirenje stečajnih vjerovnika, a ne bi teretili stvar u povodu kojih su nastali, tj. ne bi padali na teret razlučnih vjerovnika.

Primjerice, trošak osiguranja nekretnine na kojoj postoji razlučno pravo nije trošak koji nastaje povodom unovčenja nekretnine, te se samo gramatičkim tumačenjem pojma «unovčenje» ne bi mogao podvesti pod troškove koji bi se ustezali od prodajne cijene. Istovremeno opravdanost tog troška nije upitna za razlučne vjerovnike. Propadanjem stvari njihovo se razlučno pravo proteže na osigurninu. U slučaju kada je osigurana tražbina veća od polučene kupovnine stečajnim vjerovnicima ovaj trošak nema nikakve svrhe.

Trošak nagrade stečajnom upravitelju, trošak ostalih izdataka stečajnog upravitelja i sl. u izravnoj je vezi sa stečajnom masom. Dakle u vezi je kako sa stvarima na kojima postoji razlučno pravo tako i sa stvarima slobodnim od razlučnih prava. Smatramo da bi i troškove koji nisu u izravnoj vezi s unovčenjem stvari na kojima postoji razlučno pravo, ali su nastali povodom i radi tih stvari valjalo odgovarajuće alimentirati iz cijene postignute njihovom prodajom i to razmjerno vrijednosti stvari na kojoj postoji razlučno pravo u odnosu na ostalu stečajnu masu.

Preporuka: troškovi koji bi mogli teretiti (razmjerno ili samo oni koji se odnose na konkretnu nekretninu) razlučnog vjerovnika bi bili:

1. procjena nekretnine,
2. izrada parcelacijskog elaborata,
3. objava oglasa o prodaji,

4. premije osiguranja,
5. komunalna naknada,
6. vodna naknada,
7. slivna naknada,
8. troškovi čistoće,
9. troškovi plina,
10. troškovi el. energije,
11. čuvarska služba,
12. čišćenje nekretnine (odvoz otpada),
13. troškovi grijanja,
14. spomenička renta,
15. troškovi redovnog održavanja nekretnine,
16. troškovi održavanja okoliša,
17. promjena brava,
18. troškovi pribave z.k. izvadaka,
19. troškovi pribave kopija katastarskog plana,
20. troškovi revizije poslovanja stečajnog dužnika (razmjerno vrijednosti nekretnine u odnosu na ostalu imovinu stečajnog dužnika)
21. porez na promet nekretnina,
22. stvarni troškovi prijevoza stečajnog upravitelja,
23. stvarni troškovi telefona stečajnog upravitelja,
24. nagrada stečajnog upravitelja (razmjerno vrijednosti nekretnine u odnosu na ostalu imovinu stečajnog dužnika)

4. Odgoda ročišta za javnu dražbu

Ročište za javnu dražbu moguće je odgoditi jedino u slučaju kada na ročištu sudjeluje samo jedan ponuditelj (arg. čl. 95. OZ-a). O odgodi odlučuje stečajni sudac na prijedlog razlučnog vjerovnika (ili drugih osoba koje se namiruju iz ostvarene kupovnine).

U slučaju odgode ročišta jamčevina se ne vraća ponuditelju, nego se odgoda ročišta objavljuje u sredstvima javnog priopćavanja u kojima su objavljeni uvjeti i vrijeme održavanja ročišta (koje se odgađa). Na novo ročište ne mogu pristupiti novi ponuditelji.

Ročište koje nije održano (npr. zbog bolesti suca) ne može se odgoditi – jer nije moglo ni započeti. Ono se neće održati, nakon čega je ponuditeljima potrebno vratiti jamčevinu i ponoviti cjelovit postupak za određivanje i održavanje ročišta.

Obrazloženje:

U praksi prvostupanjskih sudova je zamijećeno da se u stečajnim postupcima odgađaju ročišta za javnu dražbu kao da je riječ o ročištu u parnici. Donose se tzv. raspravna rješenja kojima se „...odgoda stavljaju na znanje strankama uz napomenu da ih neće posebno pozivati...“ ili u raznim drugim varijantama.

Ovršni zakon (čije se odredbe na odgovarajući način primjenjuju kad se u stečajnom postupku unovčuje nekretnina na kojoj postoji razlučno pravo – čl. 164. SZ-a) propisuje samo jednu mogućnost odgode ročišta (čl. 95.) i to kada na ročištu sudjeluje samo jedan ponuditelj. U tom slučaju bi stranke (u stečajnom postupku: razlučni vjerovnik i stečajni upravitelj) ili druge osobe koje sudjeluju u postupku mogle tražiti odgodu ročišta. U tom slučaju ne bi bilo mogućnosti povrata jamčevine, već bi se samo u javnim glasilima oglasila činjenica o odgodi ročišta. Na odgođeno ročište ne mogu pristupati novi ponuditelji, jer im je rok za uplatu jamčevine protekao.

Javnu dražbu može održati samo onaj sudac koji je zadužen stečajnim spisom, a da bi je drugi sudac mogao održati bilo bi potrebno presignirati spis. Bolesnog suca ne može jednokratno zamijeniti drugi sudac. U toj situaciji nema nikakvih pridržanih, zatečenih ili sličnih prava. Ročište koje nije održano (npr. zbog bolesti suca) ne može se odgoditi – jer nije moglo ni započeti. Ono se neće održati, nakon čega je ponuditeljima potrebno vratiti jamčevinu i ponoviti cjelovit postupak za određivanje i održavanje ročišta, a da bi se ponuditeljima smanjila šteta treba odmah (bez odgode) vratiti uplaćenu jamčevinu.

5. Izmjena stajališta u vezi s čl. 120. SZ-a (naknada štete zbog prijevremenog otkaza)

Ako otkaz ugovora o radu izjavi stečajni upravitelj, druga strana može kao stečajni vjerovnik zahtijevati naknadu štete zbog prijevremenoga prestanka radnoga odnosa, osim u slučaju kada je do otkaza ugovora o radu došlo zbog obustavljanja dužnikove djelatnosti.

Obrazloženje:

Do sada su u praksi trgovačkih sudova o ovom pitanju zauzeta tri stava.

Prvi stav je zauzet na savjetovanju sudaca trgovačkih sudova u Zadru (23. do 25. svibnja 2002.) prema kojem je otvaranje stečajnog postupka posebno opravdani razlog za otkaz ugovora o radu, pa nisu ispunjene pretpostavke odgovornosti za štetu (ZOO), jer stečajni upravitelj nije postupao protupravno.

Prema drugom obvezujućem stavu koji je zauzet na sjednici Građanskog odjela VTS RH održanoj 14. listopada 2003. radniku kojemu je u stečaju prijevremeno otkazan ugovor o radu, dakle, izvan onog roka kojeg ima prema svom ugovoru o radu, pripada pravo na naknadu štete za ovo vrijeme prijevremenog otkaza, tj. od otkaznog roka od 30 dana kojeg mu je dao SZ do redovnog, osim, u vezi s odredbom iz čl. 155., kada je do otkazivanja ugovora o radu došlo zbog obustavljene djelatnosti stečajnog dužnika.

Međutim, na sjednici građanskog odjela VTS RH održanoj 21. rujna 2004. taj stav izmijenjen je na način da radnicima ne pripada pravo na naknadu štete prema čl. 120. SZ-a pod navedenim uvjetima.

Ovo stajalište trpi brojne prigovore (Vrhovni sud, Ministarstvo rada i socijalne skrbi itd). Zbog činjenice da je o ovom problemu već nekoliko puta raspravljano, nepotrebno ga je ponovno i posebno obrazlagati, već se predlaže zauzeti (vratiti) stajalište sa sjednice građanskog odjela VTS RH održane 14. listopada 2003. koje se temelji na zakonskoj osnovi odgovornosti

za ovu štetu u onim slučajevima kad je radniku stečajnog dužnika otkazan ugovor o radu s otkaznim rokom kraćim od onog koji bi mu pripadao po Zakonu o radu (izvjestan vid otpremnine zbog prijevremenog otkaza).

Sam zakon propisuje izuzetak od pravila na naknadu štete (koji ujedno i potvrđuje pravilo o pravu na naknadu štete prema čl. 120. st. 3.) u odredbi čl. 155b. st. 2. SZ-a. Prema tom pravilu okolnost da se djelatnost dužnika obustavlja je poseban opravdani razlog za otkaz ugovora o radu (članak 120. stavak 2. i 3.) i druga ugovorna strana (radnik) nema pravo zahtijevati naknadu štete zbog prijevremenog prestanka radnog odnosa.

6. Predujmljivanje troškova prethodnog stečajnog postupka – čl. 41. SZ-a

stečajni dužnik koji je predložio otvaranje stečajnog postupka dužan je uplatiti predujam za troškove prethodnog postupka, osim ako dokaže dostavljanjem javnobilježnički ovjerovljenog prokaznog popisa imovine da ima dovoljno imovine za pokriće troškova prethodnog postupka (čl. 41. st. 4. SZ-a).

Ako u roku koji rješenjem odredi stečajni sudac dužnik ne predumi dostatan iznos novca za pokriće troškova prethodnog stečajnog postupka, stečajni sudac će rješenjem odbaciti prijedlog.

Pri određivanju iznosa predujma stečajni sudac je dužan voditi računa o tome koji se troškovi uplaćenim iznosom novčanih sredstava trebaju pokriti. Svoje rješenje dužan je obrazložiti, kako u pogledu visine, tako i vrste troškova koji će se iz uplaćenog predujma podmirivati.

Obrazloženje:

U praksi Visokog trgovačkog suda RH pojavila su se dva oprečna stajališta vezana uz dužnikovu obvezu plaćanja predujma za troškove prethodnog postupka, kao i posljedica neplaćanja predujma po pozivu stečajnog suca.

U prvoj odluci (PŽ-378/07 od 5. ožujka 2007. godine) zauzeto je stajalište da dužnik nije dužan platiti predujam troškova prethodnog postupka: „... U obrazloženju se navodi da je prijedlog za otvaranje postupka odbačen i u skladu s odredbom članka 41. SZ-a... Međutim, odredba članka 41. SZ-a u stavku 4. predviđa da će se prijedlog za otvaranje stečajnog postupka odbaciti ako vjerovnik ne uplati predujam za pokriće troškova prethodnog postupka. Odredbama članka 41. SZ-a nije propisano da će se prijedlog za otvaranje stečajnog postupka odbaciti ako dužnik kao predlagatelj ne uplati predujam za pokriće troškova stečajnog postupka, a nije ni propisana obveza dužnika kao predlagatelja za uplatu tog predujma...Stoga je u obrazloženju pogrešno pozivanje prvostupanjskog suda i na odredbu članka 41. SZ-a...Osim toga, nejasno je zbog čega je dužnik uopće pozivan na dostavljanje javnobilježnički ovjerovljenoga prokaznog popisa imovine kojim bi dokazao da ima dovoljno imovine za pokriće troškova prethodnog postupka kad sam dužnik u prijedlogu tvrdi da dužnik nema nikakvu imovinu...”

U drugoj odluci (PŽ-6160/07 od 22. siječnja 2008. godine) zauzeto je suprotno stajalište: „...Predmetni prijedlog za otvaranje stečajnog postupka podnio je sam dužnik po osobi ovlaštenoj za zastupanje Zaključkom od 24. svibnja 2007. godine sud je pozvao dužnika

u roku od 15 dana uplatiti iznos od 10.000,00 kn na ime predujma za troškove prethodnog postupka uz obvezu dostave u spis potvrdu o plaćanju te je dužnik - predlagatelj upozoren i na posljedicu odbačaja prijedloga sukladno članku 41. stavak 2. Stečajnog zakona ako ne udovolji navedenom nalogu za uplatu....Odredbom (noveliranom 2006. godine, a koja se predmetno primjenjuje) članka 41. stavak 1. Stečajnog zakona propisana je dužnost stečajnog vjerovnika kao predlagatelja (otvaranja stečajnog postupka) uplate predujma za pokriće troškova prethodnog postupka u iznosu koji zaključkom odredi stečajni sudac, dok je u stavku 2. te zakonske odredbe propisana posljedica za stečajnog vjerovnika koji taj predujam ne uplati u roku od 15 dana – stečajni sudac će rješenjem odbaciti prijedlog za otvaranje stečajnog postupka.

Dalje, odredba članka 42. stavak 3. Stečajnog zakona omogućuje stečajnom sucu, u slučaju ako dužnik predloži otvaranje stečajnog postupka, bez prethodnog postupka donijeti rješenje o otvaranju stečajnog postupka.

Slijedom takvih zakonskih određenja postavilo se pitanje postoji li, u slučaju kad dužnik podnese prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, dužnost dužnika uplatiti predujam za pokriće troškova prethodnog postupka u iznosu koji zaključkom odredi stečajni sudac, ili je zakonodavac slijedom sadržajnog određenja odredbi stavka 1. i 2. članka 41. Stečajnog zakona tu dužnost propisao samo za stečajnog vjerovnika. Budući da je u stavku 4. članka 41. navedenog Zakona propisano kako stečajni sudac može rješenjem osloboditi uplate predujma stečajnog dužnika koji je predložio otvaranje stečajnog postupka, ako on dokaže dostavljanjem javnobilježnički ovjerovljenoga prokaznog popisa imovine da ima dovoljno imovine za pokriće troškova prethodnog postupka, argumentum a contrario zaključuje drugostupanjski sud kako i dužniku kao predlagatelju može biti dana obveza uplate predujma za pokriće troškova prethodnog postupka u iznosu koji zaključkom odredi stečajni sudac, kada se i na dužnika odnosi posljedica (propisana za stečajnog vjerovnika) iz stavka 2. te zakonske odredbe, dakle, odbačaj prijedloga za otvaranje stečajnog postupka kad dužnik predujam ne uplati u roku od 15 dana.

Zato žalbeni sud nalazi kako je u predmetnom slučaju bilo mjesta primjeni članka 41. Stečajnog zakona.

Stečajnim je zakonom prepušteno diskrecijskoj ocjeni stečajnog suca hoće li na temelju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka donijeti rješenje o pokretanju prethodnog postupka radi utvrđivanja uvjeta za otvaranje stečajnog postupka ili će, bez provođenja toga postupka, odlučiti o prijedlogu...“.

Kako druga ovdje citirana odluka sadrži cjelovito obrazloženje primjene čl. 41. i na stečajnog dužnika, kao predlagatelja otvaranja stečajnog postupka, nepotrebno je ponavljati razloge u odluci navedene, pa predlažemo prihvatiti stajalište prezentirano u toj odluci.

7. Otvaranje i istovremeno zaključivanje stečajnog postupka - čl. 63. SZ-a

Ako tijekom prethodnoga postupka utvrdi da imovina dužnika koja bi ušla u stečajnu masu nije dovoljna ni za namirenje troškova toga postupka ili je neznatne vrijednosti, stečajni sudac će javno objavljenim rješenjem pozvati na predumjivanje dostatnog iznosa novca za pokriće troškova kako prethodnog, tako i stečajnog postupka.

Na plaćanje predujma pozivaju se sve osobe koje bi imale pravni interes da se stečajni postupak nad dužnikom provede, unatoč utvrđenoj nedostatnosti stečajne mase.

Ako se u roku koji rješenjem odredi stečajni sudac ne predujmi dostatan iznos novca za pokriće troškova kako prethodnog, tako i otvorenog stečajnog postupka, stečajni sudac će donijeti odluku o otvaranju i zaključenju stečajnoga postupka. U tom se slučaju stečajni postupak neće provesti i na odgovarajući će se način primijeniti odredbe članka 196. do 202. SZ-a.

Ako se u roku koji rješenjem odredi stečajni sudac predujmi dostatan iznos novca za pokriće troškova kako prethodnog, tako i otvorenog stečajnog postupka, stečajni sudac će postupak otvoriti, ali ga neće zaključiti.

Pri određivanju iznosa predujma stečajni sudac je dužan voditi računa o tome da se uplaćenim iznosom novčanih sredstava trebaju pokriti troškovi provedenog prethodnog postupka, ali isto tako i troškovi provedbe stečajnog postupka koji će se nakon uplate predujma otvoriti. Svoje rješenje dužan je obrazložiti, kako u pogledu visine, tako i vrste troškova koji će se iz uplaćenog predujma podmirivati.

Obrazloženje:

Novela 2006. koja je stupila na snagu 29. srpnja 2006. godine i čije se odredbe primjenjuju i u postupcima u kojima do dana njenog stupanja na snagu nije donijeto rješenje o otvaranju (i o istovremenom zaključenju) stečajnog postupka (na temelju čl. 111. st. 2.) promijenila je i odredbu čl. 63. st. 1. SZ-a na način da sada propisuje da se postupak neće zaključiti, ako se u roku koji rješenjem odredi stečajni sudac predujmi dostatan iznos novca za pokriće troškova kako prethodnog, tako i otvorenog stečajnog postupka.

U praksi je dodatak noveliranoj odredbi čl. 63. st. 1. SZ-a izazvao zabunu u pogledu postupanja. Novi dio odredbe glasi: postupak se neće zaključiti, ako se u roku koji rješenjem odredi stečajni sudac predujmi dostatan iznos novca za pokriće troškova kako prethodnog, tako i otvorenog stečajnog postupka. Izraz „otvorenog“ postupka naveo je stečajne suce na zaključak da u trenutku pozivanja na plaćanje predujma stečajni postupak mora biti otvoren, pa se takav otvoreni postupak neće zaključiti zbog plaćanja predujma. Ovakvo tumačenje odredbe nije ispravno. Naime, noveliranu odredbu treba promatrati u cjelini i tumačiti je u skladu s njenom svrhom. Pri takvom tumačenju nemoguće je ignorirati činjenicu da „stari“ dio odredbe nije izmijenjen i da govori o jednoj odluci kojom će se otvoriti i zaključiti postupak („...stečajni sudac će donijeti odluku o otvaranju i zaključenju stečajnoga postupka...“).

Osim toga, stečajni postupak se ne može samo otvoriti za potrebe pozivanja na plaćanje predujma po čl. 63. st. 1. SZ-a. Njegove pravne posljedice jasno su propisane zakonom i one nastupaju kao nužna posljedica otvaranja stečajnog postupka (danom objave oglasa o otvaranju stečajnog postupka na oglasnoj ploči suda). To sigurno nije i ne može biti svrha izmijenjene odredbe čl. 63. st. 1. SZ-a.

Posljedično tome, rješenje o otvaranju stečajnog postupka ima zakonom propisan sadržajni minimum, koji nije moguće ignorirati „prigodnim“ otvaranjem postupka po čl. 63. st. 1. SZ-a. Rješenjem o otvaranju stečajnog postupka (čl. 54. SZ-a) – između ostalog – moraju se pozvati vjerovnici na prijavu tražbina; zakazati ispitno i izvještajno ročište. Sve to nema nikakvog opravdanja u slučajevima prethodno utvrđene stečajne mase.

Konačno, otvoreni stečajni postupak ne može se zaključiti izvan pravila određenih SZ-om. To znači, osim u slučaju iz čl. 63. st. 1. SZ-a, nakon izvršene završne diobe ili u drugim slučajevima nedostatnosti stečajne mase (čl. 203. i 204. SZ-a) nakon obustave zbog nedostatnosti. U slučaju prethodno utvrđene nedostatnosti stečajne mase ni jedna od pretpostavki za zaključenje stečajnog postupka nije ostvarena, pa se opravdano postavlja pitanje zakonitosti (naknadnog) zaključenja postupka.

Pozivanje na plaćanje predujma je pretpostavka daljnjeg postupanja u slučajevima prethodno utvrđene nedostatnosti stečajne mase. Navedena izmjena odredbe čl. 63. st. 1. SZ-a obvezuje stečajnog suca da u slučajevima kad tijekom prethodnog postupka utvrdi da imovina dužnika koja bi ušla u stečajnu masu nije dovoljna ni za namirenje troškova toga postupka ili je neznatne vrijednosti, prije donošenja rješenja o otvaranju i zaključenju postupka javnom objavom poziva pozove na uplatu potrebnog predujma.

Rješenje s pozivom na uplatu predujma stečajni je sudac dužan objaviti u Narodnim novinama (čl. 63. st. 2. SZ-a). Tek ako taj rok bezuspješno protekne, stečajni sudac ovlašten je donijeti rješenje o otvaranju i istovremenom zaključenju stečajnog postupka.

Zakonodavac nije odredio adresate kojima se poziv na plaćanje predujma iz odredbe čl. 63. st. 1. SZ-a upućuje, pa se ima zaključiti da se takav poziv upućuje neodređenom krugu osoba.

Po prirodi stvari, na plaćanje predujma pozvane su sve osobe koje bi imale pravni interes da se postupak - koji bi inače prema utvrđenoj činjenici nedostatnosti stečajne mase u prethodnom postupku trebalo otvoriti i zaključiti (ne provoditi) – otvori i provede.

Kao mogući zainteresirani „platitelji“ predujma mogli bi se pojaviti članovi dužnikova društva (vlasnici poslovnih udjela, dioničari), pojedini vjerovnici (vjerovnici stečajne mase, razlučni i izlučni vjerovnici, stečajni vjerovnici), te sam dužnik (i dužnik pojedinac i dužnik pravna osoba). U stvarnosti taj pravni interes može biti utemeljen na različitim osnovama kao npr. razrješavanje određenih vlasničkih odnosa; pobijanje dužnikovih pravnih radnji, dobijanje vremena za pronalaženja prikrivene imovine (kada postoji sumnja o tome da dužnik svoju imovinu ili neki njen dio prikriva); poduzimanje radnji radi povrata stvari; ispunjenje ugovora (koje je od imovinske koristi za dužnika); uređenja odnosa s eventualnim radnicima (otkazivanje ugovora o radu) i sl.

Pri određivanju iznosa predujma stečajni sudac je dužan voditi računa o tome da se uplaćenim iznosom novčanih sredstava trebaju pokriti troškovi provedenog prethodnog postupka, ali isto tako i troškovi provedbe stečajnog postupka koji će se nakon uplate predujma otvoriti.

Visina će se utvrđivati ovisno o okolnostima slučaja. U svakom slučaju predujmom bi trebalo biti predviđeno namirivanje osnovnih troškova (sudski troškovi – objave oglasa; naknada i nagrada stečajnom upravitelju; zatvaranja i otvaranja računa kod poslovne banke; troškovi izrade žiga; ovjere potpisa stečajnog upravitelja; predvidljive troškove budućih parnica itd.

8. Odbor vjerovnika – javnost sjednica

Sjednice odbora vjerovnika nisu sudska ročišta, pa se na njih ne primjenjuju odredbe čl. 306. do 310. ZPP-a o javnosti glavne rasprave.

Obrazloženje:

Odbor vjerovnika je tijelo stečajnog postupka kojega čine delegirani stečajni vjerovnici. Za razliku od skupštine vjerovnika čije je sazivanje, održavanje i odlučivanje strogo formalizirano, rad odbora vjerovnika je bitno fleksibilniji.

Prema zadacima koji su mu dani u nadležnost (čl. 34. SZ-a) odbor vjerovnika zapravo kontrolira i nadzire provedbu odluka skupštine vjerovnika. Skupština vjerovnika je sudska ročišta i na njega se primjenjuju odredbe ZPP-a o javnosti glavne rasprave, te su na taj način (kao i kroz druge instrumente SZ-a npr. javna objava odluka) zaštićena načela javnosti i transparentnosti postupka.

Osim toga, odbor vjerovnika je dužan obavješćivati vjerovnike o tijeku stečajnoga postupka i o stanju stečajne mase (čl. 34. st. 3. SZ-a), što će u pravilu činiti na skupštinama vjerovnika.

Nadalje, SZ izrijekom propisuje (čl. 37. st. 1.) da odbor vjerovnika o pitanjima iz svoga djelokruga odlučuje na sjednicama kojima mogu (ali ne moraju) biti nazočni stečajni sudac i stečajni upravitelj bez prava glasa (čl. 37. st. 5.). I navedeno nedvojbeno pokazuje da je zakonodavac predvidio manje formalan oblik rada odbora vjerovnika, od onog koji je predviđen za sudska ročišta. Rad u sjednicama (za razliku od ročišta) omogućuje neformalno i brzo sazivanje, prilagođavanje mjesta održavanja potrebama samih članova odbora itd.

PREPORUKE PRVOSTUPANJSKIM SUDOVIMA

9. Obveza dostavljanja rješenja o otvaranju stečajnog postupka uz umnoženi stečajni spis (čl. 11. st. 6. SZ-a)

Prvostupanjski sud je dužan uz žalbu koju dostavlja drugostupanjskom sudu u stečajnim predmetima uz tzv. umnoženi dio stečajnog spisa dostaviti i presliku rješenja o otvaranju stečajnog postupka.

Prvostupanjski sud je u popratnom dopisu uvijek dužan naznačiti datum pokretanja stečajnog postupka, osim ako je taj podatak vidljiv iz obrazloženja rješenja o otvaranju stečajnog postupka.

Obrazloženje:

Brojne izmjene SZ-a koje su na različit način regulirale određene pretpostavke za ostvarenje prava pojedinih sudionika u stečaju, kao i sama ta prava, zahtijevaju oprez u primjeni mjerodavnih pravila SZ na određeni odnos. To nije moguće bez znanja o danu pokretanja, te otvaranja stečajnog postupka (nastupanju pravnih posljedica otvaranja). Odredbom čl. 11. st. 6. SZ-a propisano je: „Ako je protiv rješenja dopuštena posebna žalba, sud će umnožiti dio spisa na koji se žalba odnosi i prijepis toga dijela spisa sa žalbom dostaviti

drugostupanjskom sudu. Dok drugostupanjski sud ne donese odluku, u prvostupanjskom će se postupku poduzimati one radnje koje je moguće poduzimati prije pravomoćnosti pobijanja rješenja, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.“

Posljedica primjene ove zakonske odredbe jest da iz umnoženog dijela spisa nije vidljiv dan pokretanja, a ni dan otvaranja stečajnog postupka.

Slična situacija je i s ostalim (parničnim, ovršnim – posebno mjerama osiguranja) predmetima u vezi sa stečajnim dužnikom.

Preporuka prvostupanjskim sudovima

Prvostupanjski sud je dužan uz žalbu koju dostavlja drugostupanjskom sudu u svim predmetima u kojima je nad jednom ili obje stranke otvoren stečajni postupak, uz žalbu, dostaviti i presliku rješenja o otvaranju stečajnog postupka. Prvostupanjski sud je u popratnom dopisu uvijek dužan naznačiti datum pokretanja stečajnog postupka, osim ako je taj podatak vidljiv iz obrazloženja rješenja o otvaranju stečajnog postupka.

10. Obveza stečajnog upravitelja na pohranu potpisa u sudskom registru

Stečajni sudac dužan je zaključkom naložiti stečajnom upravitelju neposredno nakon preuzimanja odluke o imenovanju pohraniti potpis s podacima propisanim ZSR u sudski registar.

Stečajni sudac je to dužan učiniti i u postupcima koji su u tijeku (otvoreni prije stupanja na snagu Zakona o sudskom registru, „Narodne novine“ broj 40/07., bez obzira na to u kojoj se fazi stečajni postupak nalazi.

Obrazloženje:

Odredbom iz čl. 54. SZ-a propisan je sadržaj rješenja o otvaranju stečajnog postupka. Navedenim člankom propisana je obveza prilikom otvaranja stečajnog postupka imenovati stečajnog upravitelja. Članak 54. st. 6. SZ-a propisuje obavezu upisivanja otvaranja stečajnog postupka u sudski registar. Registarski sud upisuje rješenje o otvaranju stečajnog postupka u sudski registar po službenoj dužnosti, na temelju članka 65. st. 1. ZSR-a. Nakon imenovanja stečajni upravitelj prima dužnost i daje izjavu pred stečajnim sucem, a u skladu s člankom 22. st. 5. SZ-a. Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka nastupaju početkom dana kojega je oglas o otvaranju stečajnog postupka istaknut na oglasnoj ploči suda (čl. 88. st. 1. SZ-a).

ZSR-om izričito je propisano da i stečajni upravitelj mora dostaviti svoj ovjereni potpis, a da je za pohranu potpisa mjerodavan upravo ZSR. Odredbom iz čl. 65. st. 2. Zakona o sudskom registru („Narodne novine“ broj 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05 i 40/07) propisano je da će registarski sud pri upisu u sudski registar rješenja o otvaranju stečajnog postupka, upisati uz tvrtku ili naziv naznaku „u stečaju“, stečajnog upravitelja, te brisati prethodno upisanu upravu odnosno nadzorni odbor. Odredba čl. 41. st. 1. t. 4. ZSR-a propisuje obvezu dostave sudskom registru ovjerenog potpisa stečajnog upravitelja s podacima o datumu rođenja i broju i oznaci osobne identifikacijske isprave, a ukoliko je stečajni upravitelj stranac, i države koja ju je izdala.

Uvidom u zbirke isprava društava u stečaju utvrđeno je da u zbirkama isprava ne postoji ovjeren potpis stečajnih upravitelja i podaci propisani člankom 41. st. 1. t. 4. ZSR-a.

Odredbom čl. 35. st. 3. Zakona o sudovima, propisano je da je pravno shvaćanje prihvaćeno na sjednici sudskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Upravnog suda Republike Hrvatske, Visokoga prekršajnog suda Republike Hrvatske, Visokoga trgovačkog suda Republike Hrvatske i županijskog suda, obvezno za sva drugostupanjska vijeća ili suce pojedince toga odjela. S obzirom na to da se stavovi izneseni u točkama B. 9. i 10. ne odnose na postupanje drugostupanjskog suda (VTS RH) niti će drugostupanjski sud (VTS RH) biti ikad u prilici primijeniti ih u svojim odlukama, držimo kako se oni ne mogu smatrati obvezujućim pravnim shvaćanjima, već preporukama prvostupanjskim sudovima za postupanje.

C. PRAVO TRGOVAČKIH DRUŠTAVA I SUDSKI REGISTAR

1. Sadržaj popisa članova trgovačkih društava

Popis članova društva ili komplementara ili osnivača subjekta upisa, kao i osoba koje vode poslove društva uz ime, prezime, prebivalište i datum rođenja, sadrži i oznaku broja identifikacijske isprave, za stranca i državu koja ju je izdala (odgovarajuća primjena čl. 41. ZSR). Ovaj zaključak važi do početka primjene ZID ZTD/07.

Uočeno je da postoje razlike glede propisanog sadržaja priloga uz prijavu, posebice kod označavanja identifikacijskih isprava fizičkih osoba, a koje čine obavezni sadržaj priloga koji se dostavljaju uz prijavu. U prijelaznim i završnim odredbama ZTD (Narodne novine broj 107/07 - čl. 172.) jedinstveni matični broj je zamijenjen poreznim brojem, dok su postojeće odredbe zakona neujednačene, jer je u nekima propisano da treba označiti JBMG a druge nalažu upis broja identifikacijske isprave. Stoga je zaključeno da će se glede označavanja podataka o fizičkim osobama u ispravama primjenjivati članak 41. Zakona o sudskom registru, jer se radi o materijalno pravnoj odredbi koja se treba primijeniti u registarskim stvarima i jer je taj zakon kasnije stupio na snagu. Nakon početka primjene ZID ZTD pitanje identifikacijskog broja fizičkih osoba će se ponovno raspraviti.

2. Javna objava podataka

Sva rješenja o upisu u sudski registar, uključivo i rješenje o upisu brisanja subjekta upisa moraju se javno objaviti. U evidencijskim podacima obavezno se moraju upisati i podaci o danu objave oglasa u „Narodnim novinama“, sve dok se ne osigura programska podrška prema novom Pravilniku o načinu upisa u registru.

Utvrđeno je da neki registarski sudovi ne objavljuju sva rješenja o provedenim upisima premda je u ZSR propisano da se svi upisani podaci javno objavljuju. Da bi se izbjeglo javno objavljivanje upisanih podataka neki sudovi umjesto rješenja donose zaključke, a ovo zbog

toga što se zaključci ne objavljuju. Pokazalo se također da u registarskim spisima nema odgovarajućih podataka o javnoj objavi odluka registarskih sudova, a ti su podaci od prvorazrednog značaja za kontroliranje pravodobnosti rokova propisanih za podnošenje žalbi osoba koje imaju pravni interes ili su sudionici postupka. Novim Pravilnikom o načinu upisa u sudski registar podaci o objavi su registarski podaci.

3. Štedno kreditna zadruge

Nakon prestanka važenja Zakona o štedno-kreditnim zadrugama promjene upisanih podataka provode se u skladu s postupkom koji je uređen statutom zadruge. U skladu sa statutom štedno-kreditne zadruge provodi se i postupak preoblikovanja u kreditnu uniju, odnosno banku. Ako se postupak usklađenja u kreditne unije ili banke provodi zajedno sa statusnim promjenama (pripajanje, spajanje, podjela) za istodobno provođenje usklađenja i statusnih promjena nema nikakvih zapreka ako statuti subjekata koji sudjeluju u statusnim promjenama sadrže odgovarajuće odredbe. Analogna primjena odredaba ZTD nije dopuštena.

U tijeku je postupak usklađenja ŠKZ s novim propisima (Zakon o kreditnim unijama) koji je glede pribavljanja suglasnosti nadležnog ministarstva odnosno HNB-a započeo početkom 2007.godine. Zakon o štedno kreditnim zadrugama je stavljen izvan snage, no tim zakonom je bio izričito propisan sadržaj statuta ŠKZ i pitanja koja se njime trebaju urediti, a među inim i postupak te način provođenja statusnih promjena. Statuti ŠKZ su na snazi sve do provedenog usklađenja s novim zakonom, a odluke koje se trebaju donijeti moraju biti u skladu sa statutima ŠKZ. U postupku usklađenja dopušteno je provoditi i statusne promjene, ali na način i po postupku utvrđenom u statutu ŠKZ. Niti jednim zakonom za postupak usklađenja, odnosno za provođenje statusnih promjena nije predviđena odgovarajuća primjena odredaba ZTD, a neke se ŠKZ pozivaju na ZTD.

4. Tvrtke subjekata upisa

Ako je trgovačko društvo brisano iz sudskoga registra njegova tvrtka više nije upisana niti je uredno prijavljena za upis u registar. Nema formalnih zapreka za ponovni upis iste tvrtke u sudski registar. Posve drugo je pitanje zaštite tvrtke.

Ako naziv tvrtke upućuje na predmet poslovanja koji se po službenoj dužnosti mora brisati iz sudskog registra, subjekt upisa će se zaključkom pozvati na izmjenu naziva tvrtke (mjenjačnica, revizija, porezno savjetovanje i sl.)

5. Podružnica-djelatnost

Ako je djelatnost subjekta upisana po Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti registarski sud nije ovlašten pozivati subjekt na izmjenu tih podataka kod upisivanja podružnice.

Podružnica subjekta upisa može obavljati i upisati djelatnosti koje čine predmet poslovanja subjekta upisa. Po ranijim propisima djelatnost se mogla upisati po Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (dalje: NKD) tako da kod upisivanja podružnica onih subjekata kojima je djelatnost upisana po NKD registarski sud nije ovlašten tražiti izmjene provedenih upisa, već će upis provesti bez označavanja brojeva skupina iz NKD.

6. OVJERA ISPRAVA

A. PUNA LEGALIZACIJA

Strane isprave koje se prilažu uz prijavu (čl. 41. st. 5. Zakona o sudskom registru) trebaju biti podvrgnute postupku legalizacije, prema odredbama Zakona o legalizaciji isprava u međunarodnom prometu, koji je Republika Hrvatska preuzela na temelju sukcesije (Narodne novine broj 53/91). Pod punom legalizacijom smatra se da su isprave ovjerovljene potvrdom nadležnog tijela države u kojoj je sjedište pravne osobe. Time se potvrđuje vjerodostojnost potpisa osobe i pečata nadležnog tijela (puna legalizacija).

B. ISPRAVE KOJE NE PODLIJEŽU OVJERI

Ako je pojedina država s Republikom Hrvatskom zaključila bilateralni ugovor te isprave, uz uvjet uzajamnosti, ne podliježu nikakvoj ovjeri.

C. "APOSTILLE"- SKRAĆENA LEGALIZACIJA

Ako država nije potpisala bilateralni ugovor, a potpisnica je Haške konvencije o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava, iz 1961. godine, postupak legalizacije je formalnost i provodi se stavljanjem potvrde s naznakom «apostille»

Prema odredbama Zakona o legalizaciji isprava u međunarodnom prometu, legalizacijom isprave potvrđuje se vjerodostojnost potpisa ovlaštene osobe i pečata nadležnog tijela države, ali ne i točnost podataka o pravnoj osobi iz registra ili upisnika

Prema odredbama članka 41. stavak 5. Zakona o sudskom registru (Narodne novine broj 1/95, 57/96, 45/99, 54/05, 1/98, 30/99 i 40/07 - dalje ZSR) izvaci iz sudskih registara i upisnika ne smiju biti stariji od 30 dana od dana podnošenja prijave u sudski registar

Primjena ove odredbe nije sporna kada izvatke izdaju tijela država s kojima Republika Hrvatska ima zaključene bilateralne ugovore, jer takvi izvaci, ako su ih izdala ovlaštena tijela država, ne podliježu ovjeri i rok od 30 dana, računa se od dana izdavanja.

Sporni su izvaci koje izdaju tijela država potpisnica Haške konvencije i onih država koje nisu potpisnice Haške konvencije, niti su zaključile bilateralni ugovor s Republikom Hrvatskom.

Kako isprave tih zemalja podliježu posebnoj ovjeri, bilo punoj ili skraćenoj legalizaciji (s «apostille») uzima se da isprave udovoljavaju uvjetima iz čl. 41. st. 5. ZSR-a, ako je isprava podnesena uz prijavu potvrđena unutar toga roka.

7. Likvidacija štedno kreditnih zadruga

Nad štedno kreditnim zadrugama koje prestaju s radom provodi se postupak likvidacije prema propisima o likvidaciji javnog trgovačkog društva.

Postupci stečaja i likvidacije štedno-kreditnih zadruga koji su pokrenuti sukladno odredbama Zakona o štedno-kreditnim zadrugama (»Narodne novine« broj 84/02) dovršit će se sukladno odredbama toga Zakona.

Postupak likvidacije štedno-kreditne zadruge koji je pokrenut na temelju navedenog rješenja Ministarstva financija provodi se sukladno odredbama Zakona o štedno-kreditnim zadrugama.

Ako štedno-kreditna zadruga ne donese odluku iz članka 78. stavka 1. Zakona o kreditnim unijama ili ne dostavi odluku Ministarstvu financija i Hrvatskoj narodnoj banci sukladno odredbi članka 78. stavka 2. toga Zakona, ili ne dostavi izvješće o usklađivanju sukladno odredbama članka 80. Zakona ili ne podnese zahtjev za dobivanje odobrenja za rad kao štedna banka sukladno odredbama članka 81. ovoga Zakona, prestaje važiti odobrenje za rad izdano od Ministarstva financija na temelju Zakona o štedno-kreditnim zadrugama (»Narodne novine« broj 84/02). U tom slučaju Ministarstvo financija donosi rješenje o pokretanju postupka prisilne likvidacije. Ministarstvo financija dužno je donijeti navedeno rješenje u roku od 30 dana od dana nastupanja razloga za prestanak štedno-kreditne zadruge. Ovakvo postupanje je uređeno u prijelaznim i završnim odredbama Zakona o kreditnim unijama.

8. Upis jedinog člana društva s ograničenom odgovornošću (ako je nastalo društvo jedne osobe)

a) Ako je nakon raspolaganja poslovnim udjelima po bilo kojoj osnovi od društva s više osoba nastalo društvo jedne osobe, za upis u sudski registar neće se tražiti izmjena društvenog ugovora, odnosno preoblikovanje društvenog ugovora u izjavu.

To vrijedi i za nasljeđivanje poslovnog udjela jedinog člana društva ako na poslovnom udjelu ima više ovlaštenika, jer nasljednici umrlog člana društva prava iz udjela ostvaruju zajedno i solidarno odgovaraju za obveze.

Upis će se provoditi na temelju potvrde javnog bilježnika sastavljene u skladu s člankom 410. stavak 3. Zakona o trgovačkim društvima.

Radi se o promjeni kojom se nastojalo ispraviti dosadašnje postupanje registarskih sudova. Naime član koji stekne poslovni udio od svoga prednika sljeduje i njegov pravni položaj u društvu, te okolnost da su se svi poslovni udjeli stekli kod jednog člana ne mijenja temeljni ustrojbeni akt društva koji bi po svemu trebao biti podoban da društvo dalje djeluje po njemu. Društveni ugovor neće se zamijeniti izjavom o osnivanju ni u slučaju da se kasnije javi potreba za njegovom izmjenom. Postojeći društveni ugovor će svojom odlukom mijenjati jedini član društva, a neće donositi novu izjavu o osnivanju društva, koje je već

osnovano. Jedini slučaj u kojem prijenos članstva dovodi do potrebe izmjene temeljnog ustrojenog akta društva jeste slučaj kad jedini član društva koje je osnovano na temelju izjave o osnivanju podijeli svoj poslovni udio i taj dio prenese drugome. U tom je slučaju nužno izjavu o osnivanju zamijeniti društvenim ugovorom.

Prema tome, ako je registarskom sudu podnesena prijava u kojoj je istaknut zahtjev za upis jedinog člana društva, jer je raspolaganjem poslovnih udjela nastalo društvo jedne osobe, a istodobno je istaknut i zahtjev za promjenu društvenog ugovora, registarski sud će odlučujući o oba istaknuta zahtjeva na temelju članka 54. stavak 2. ZSR-a zahtjev za upis jedinog člana provesti, dok će zahtjev za upis izmjena društvenog ugovora odbiti, jer nisu ispunjene zakonom propisane pretpostavke za upis u registar.

b) Ako se pored promjene člana društva mijenjaju i drugi podaci za društvo koji se upisuju u sudski registar, (član uprave, predmet poslovanja, tvrtka i sl.) upis u sudski registar obaviti će se na temelju izmijenjenog društvenog ugovora (čl. (čl. 412. st. 5. ZTD-a).

Prema članku 410. st. 2. ZTD-a uprava je dužna o svakoj promjeni članova društva ili njihovih poslovnih udjela bez odgađanja izvijestiti registarski sud. Uprava mijenja popis članova društva na temelju priopćenja o promjeni i podnesenog dokaza da je do promjene došlo (npr. ugovor o prijenosu poslovnog udjela, nasljeđivanje i sl.) Dakle upravi se dostavljaju dokazi da je do promjene došlo, a ne sudu. Nadalje, ako je u promjeni sudjelovao javni bilježnik, dužan je bez odgađanja nakon što je ona učinjena, umjesto članova uprave potpisati popis članova društva i dostaviti jedan primjerak registarskom sudu, a jedan društvu. Na tom popisu javni bilježnik mora potvrditi da sve što je u popisu navedeno odgovara promjenama u kojima je sudjelovao i da su podaci u njemu u skladu s podacima u posljednjem popisu koji je bio predan registarskom sudu. Osim toga, spoje li se raspolaganjem poslovnim udjelima, po bilo kojoj osnovi svi udjeli kod jedne osobe zbog toga ne treba mijenjati društveni ugovor niti je potrebna izjava o osnivanju društva (čl. 412. st. 5. ZTD-a). Prema tome, nema više preoblikovanja društvenog ugovora u izjavu o osnivanju niti se uz prijavu treba dostavljati dokaz o prijenosu poslovnog udjela, a kako javni bilježnici sudjeluju u promjenama te potvrdama daju relevantne podatke o stanju članova društva, trebalo bi dosadašnje stavove izmijeniti.

9. Promjena članova društva s ograničenom odgovornošću kojom društvo s jednim članom postaje društvo s više članova

Ako je društvo osnovano na temelju izjave jednog člana o osnivanju društva, pa ono nakon upisa u sudski registar postane društvo s više od jednog člana, članovi društva moraju sklopiti društveni ugovor (čl. 412. st. 5. ZTD-a) kojim se mijenja izjava o osnivanju.

10. Monistički i dualistički ustroj organa dioničkog društva i upis u sudski registar

Pripremanje i održavanje Glavne skupštine provodi se po važećem statutu društva, uz izravnu primjenu odredaba ZTD-a koje ta pitanja rješavaju na

drugačiji način (računanje rokova i sl.) ako je skupština održana nakon 1. travnja 2008. godine.

Pripremanje i provođenje Glavne skupštine provodi se samo po važećem statutu društva, ako je Glavna skupština održana 1. travnja 2008. godine, a sazvana je prije primjene ZTD-a.

Prijavu za upis promjena statuta podnosi uprava i predsjednik nadzornog odbora

Na Glavnoj skupštini društva održanoj nakon 1. travnja 2008. godine mogu se izabrati i članovi upravnog odbora, s time da se odluke o izboru moraju donijeti nakon usvajanja izmjena i dopuna statuta te opoziva odnosno razrješenja dotadašnjih članova Nadzornog odbora (čl. 275. ZTD-a - nadležnost skupštine).

Ako se odluke o izboru članova upravnog odbora donose u istoj sjednici na kojoj su usvojene izmjene i dopune statuta, u odlukama mora biti vidljivo, da mandat novih članova upravnog odbora započinje tek nakon pravomoćnog upisa izmijenjenog statuta u sudski registar, kada prestaje i mandat razriješenih članova nadzornog odbora. Naime članak 272.c stavak 2. ZTD-a glede početka mandata članova upravnog odbora upućuje na odgovarajuću primjenu članka 258. ZTD-a kojom je propisano da, nije li u odluci o izboru odnosno u izjavi o imenovanju što drugo rečeno, mandat članova nadzornog odbora, dakle i članova upravnog odbora, počinje s danom donošenja odluke o izboru, odnosno imenovanju, bez obzira na upis u sudski registar.

Upis u sudski registar se provodi na temelju više prijava i to: prijave za upis izmjena i dopuna statuta društva, prijave za opoziv odnosno razrješenje članova Nadzornog odbora i imenovanje članova Upravnog odbora te prijave za upis izvršnih direktora.

11. Prijavu za upis u sudski registar izmjena i dopuna statuta dioničkog društva podnosi uprava i predsjednik Nadzornog odbora društva.

Prijavu za upis razrješenja članova Nadzornog odbora i izbora, odnosno imenovanja članova Upravnog odbora podnose svi izvršni direktori i predsjednik Upravnog odbora društva (čl. 272.g st. 1. ZTD-a). Istodobno treba podnijeti i prijavu za upis izvršnih direktora koju oni i potpisuju (čl. 272.l st. 2. ZTD-a).

Prije upisa razrješenja članova Nadzornog odbora i imenovanja Upravnog odbora, Upravni odbor se mora valjano konstituirati, na način utvrđen u statutu. Članovi Upravnog odbora moraju izabrati predsjednika i najmanje jednog zamjenika predsjednika.

Upravni odbor mora imenovati jednog ili više izvršnih direktora u skladu sa statutom, a ako ih ima više, mora jednog od njih imenovati glavnim izvršnim direktorom. Imenovanje izvršnih

direktora mora se istodobno prijaviti sudskom registru, jer oni zajedno s predsjednikom Upravnog odbora podnose prijavu za upis Upravnog odbora u sudski registar.

Kao što je poznato ZTD nakon izmjena i dopuna iz 2007.godine u dioničko društvo uvodi pored dualističkog (uprava nadzorni odbor) i monistički ustroj upravljačkih tijela (upravni odbor, izvršni direktori). Pojediniosti u vezi s monističkim ustrojem društva uređuju se statutom, tako da uvođenje monističkog ustroja društva zahtijeva i odgovarajuće izmjene statuta. Promjene u statutu društva, kao i promjene u upravljačkim tijelima društva, upisuju se u sudski registar. Kako je već od 1. travnja 2008. omogućena opcija dioničkom društvu da statutom odredi monistički ustroj upravljačkih tijela, potrebno je ujednačiti postupak upisa.

U prvom redu treba poći od toga da je upis izmjena i dopuna statuta u sudski registar konstitutivne prirode (izmjena statuta je valjana tek nakon njezina upisa u sudski registar) dok je upis upravljačkih tijela (upravnog odbora i izvršnih direktora) deklaratorne prirode. To znači da se upravljačka tijela društva mogu izabrati po izmijenjenom statutu, s tim što najprije treba u registru provesti upis izmjene statuta, a nakon toga i novih upravljačkih tijela. Kod ispitivanja prijave za upis potrebno je voditi računa o osobama koje su ovlaštene za podnošenje prijave ili bolje rečeno prijava, jer se predmetni upisi ni na koji način ne mogu provesti na temelju jedne prijave.

12. Upis u sudski registar vršitelja dužnosti direktora, ravnatelja i sl.

Vršitelj dužnosti direktora, privremeni ravnatelj, obnašatelj dužnosti ravnatelja i slično upisuju se u sudski registar za one subjekte upisa za koje je tako određeno posebnim propisima.

Upis vršitelja dužnosti direktora trgovačkog društva nije dopušten.

Na ranijoj zajedničkoj sjednici svih odjela VTS RH zauzeto je stajalište u pogledu nedopustivosti upisa u sudski registar vršitelja dužnosti direktora u odnosu na trgovačka društva. Ovo stajalište je u kasnijim sudskim odlukama pogrešno primijenjeno i na druge subjekte upisa, iz čega bi proizlazilo da je zabranjen upis v.d. direktora za sve subjekte upisa. Primjena zaključka na sve subjekte upisa nije pravilna, jer se u sudski registar upisuju i takvi subjekti u kojima se po posebnim propisima najprije imenuju v.d. direktori ili obnašatelji dužnosti direktora, ravnatelja i sl., a tek nakon provedenog natječaja direktor ili ravnatelj. Izbor i imenovanje direktora i ravnatelja u tim slučajevima obavlja se nakon upisa subjekta u sudski registar v.d. direktora, ravnatelja i sl., a prijavu za upis subjekta podnosi upravo v.d. direktora ili ravnatelja.

13. Dostava pismena društvu od 1. travnja 2008. godine

Ako društvo nema ni jednog člana uprave ni privremenog upravitelja, za primanje očitovanja volje i pismena zastupaju ga članovi nadzornog odbora, ako društvo ima taj organ.

Ako društvo nema nadzorni odbor, za primanje očitovanja volje i pismena društvo zastupaju njegovi članovi.

U oba slučaja pismena se dostavljaju na adresu društva upisanu u sudski registar.

Volja je valjano izjavljena odnosno pismeno je valjano dostavljeno ako je to učinjeno prema jednoj od navedenih osoba.

Novim pravilom iz članka 426. st. 7. ZID ZTD-a omogućeno je zastupanje društva za primanje očitovanja volje i pismena onim društvima koja nemaju niti jednog člana društva, privremenog upravitelja, pa ni nadzornog odbora. Ova rješenja iz članka 426. st. 7 ZTD-a omogućit će djelotvorniju dostavu sudskih odluka, tako da ih treba odmah primjenjivati i u registarskim stvarima. Mada nije uobičajeno rješenje iz zakonskog teksta prenositi u zaključak, učinjena je iznimka, kako bi svi suci i sudski savjetnici navedeno rješenje iz zakona imali u vidu kod rješavanja svojih predmeta.

14. POPIS ČLANOVA DRUŠTVA

Popis članova društva sudu podnose javni bilježnici, koji su dužni na popisu potvrditi da sve što je u popisu navedeno odgovara promjenama u kojima su sudjelovali, te da su podaci u popisu u skladu s podacima u posljednjem popisu koji je bio predan registarskom sudu (čl. 412. st. 5. ZTD-a). U slučajevima u kojima javni bilježnik nije sudjelovao, za istinitost podataka iz popisa odgovorna je uprava društva.

Ako popis članova društva ili njihovih poslovnih udjela podnosi uprava društva, u smislu članka 410. stavak 2. i 3. ZTD-a popis članova društva potpisuju svi članovi uprave.

Uprava društva mijenja popis članova društva na temelju priopćenja o promjeni i podnesenog dokaza da je došlo do promjene, a o toj promjeni dužna je bez odgađanja izvijestiti registarski sud. Stoga uprava društva, a ne registarski sud, provjerava dokaze kojima se traži upis promjena u knjigu poslovnih udjela

15. Povrede pravila o radu nadzornog odbora

Povrede pravila o načinu rada nadzornog odbora dioničkog društva iz čl. 264. st. 2. ZTD-a nemaju za posljedicu da su odluke donesene na sjednici nadzornog odbora bez učinka. Ako odluke nisu potpisane ili u zapisniku o sjednici odbora nije naznačen kvorum, registarski sud mora provesti upis i na temelju tako manjkavog zapisnika, osim ako se iz sadržaja zapisnika vidi da odluka nije valjano donesena. Kako prijavu za upis u registar podnosi i predsjednik nadzornog odbora, njegov potpis na prijavi zamjenjuje potpis na zapisniku.

16. Sudjelovanje javnog bilježnika u postupku upisa u sudski registar

Javni bilježnik ovlašten je zastupati stranke u nespornim stvarima pred sudovima i drugim javnim tijelima ako su te stvari u neposrednoj vezi s kojom njegovom ispravom, te u tim stvarima ima prava i dužnosti odvjetnika.

Javni bilježnik u postupku upisa u sudski registar može zastupati stranku na način da u njeno ime podnese prijavu za upis u sudski registar kao i sve druge isprave na temelju kojih sud donosi rješenje o upisu u sudski registar, ako su uz prijavu privijene isprave koje je sastavio ili su te isprave u neposrednoj vezi s ispravama koje je sastavio. Samo u poduzimanju tih radnji javni bilježnik ima prava i dužnosti odvjetnika (članak 4. stavak 2. Zakona o javnom bilježništvu)

Javni bilježnik ne može podnijeti žalbu u ime predlagatelja upisa, odnosno drugih sudionika registarskog postupka, jer žalba nije radnja koju javni bilježnik može poduzimati na temelju odredbe članka 4. stavak 1. Zakona o javnom bilježništvu, niti javni bilježnik može poduzeti tu radnju na temelju specijalne punomoći. Žalbu podnesenu po javnom bilježniku treba odbaciti kao nedopuštenu na temelju odredbe članka 358. stavak 3. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03) u svezi s člankom 20. stavak 2. Zakona o sudskom registru.

O sudjelovanju javnih bilježnika u postupku upisa subjekata upisa u sudski registar do sada nije zauzeto pravno stajalište, ali je određeno stajalište izraženo kroz odluke u predmetima koji su se rješavali na ovom sudu u povodu žalbi predlagatelja ili drugih sudionika postupka. Tako je u odluci PŽ-4117/04 publiciranoj u Biltenu broj 10 izraženo stajalište da se javni bilježnik u spornim stvarima treba iskazati specijalnom punomoći, u protivnom on nije ovlašten na podnošenje žalbe.

Suprotno izraženo stajalištu javni bilježnik u smislu članka 4. stavak 1. Zakona o javnom bilježništvu uopće nije ovlašten zastupati u spornim stvarima, sve da se i iskaže specijalnom punomoći. Naime, odredbom članka 4. stavak 1. Zakona o javnom bilježništvu propisano je da je javni bilježnik ovlašten zastupati stranke u nespornim stvarima pred sudovima i drugim javnim tijelima, ako su te stvari u neposrednoj vezi s kojom njegovom ispravom, te u tim stvarima ima prava i dužnosti odvjetnika.

Iz navedene odredbe Zakona proizlazi da javni bilježnik u postupku upisa u sudski registar može zastupati stranku na način da u njeno ime podnese prijavu za upis u sudski registar kao i sve druge isprave na temelju kojih sud donosi rješenje o upisu u sudski registar, ako su uz prijavu privijene isprave ili su u neposrednoj vezi s ispravama koje je sastavio. Samo u poduzimanju tih radnji javni bilježnik ima prava i dužnosti odvjetnika (članak 4. stavak 2. Zakona o javnom bilježništvu). Međutim, javni bilježnik ne može podnijeti žalbu u ime predlagatelja upisa, odnosno drugih sudionika registarskog postupka, jer žalba nije radnja koju javni bilježnik može poduzimati na temelju odredbe članka 4. stavak 1. Zakona o javnom bilježništvu, niti javni bilježnik može poduzeti tu radnju na temelju specijalne punomoći.

Takvu žalbu na temelju odredbe članka 358. stavak 3. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03) u svezi s člankom 20. stavak 2. Zakona o sudskom registru valja odbaciti kao nedopuštenu.

PREDSJEDNIK SUDA

mr. sc. Srđan Šimac